

УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОВІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Коваль Ю.І., здоб. ОС «магістр»
Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.В. Горюх**
Державний біотехнологічний університет

Прибуток є основним узагальнюючим показником фінансових результатів і господарської діяльності будь-якого підприємства, також основним фінансовим джерелом його розвитку. Враховуючи, що прибуток – це не лише фінансовий результат діяльності господарюючого суб'єкта, а й критерій дохідності господарської діяльності підприємства, його розмір у грошовому виразі є важливим абсолютним вимірником дохідності діяльності підприємства. Крім того, використовуються відносні показники прибутковості (рентабельності).

Управління прибутком підприємства можна трактувати як систему функцій, методів, інструментів, важелів, пов'язаних із формуванням, розподілом і використанням прибутку, що застосовуються з метою досягнення тактичних (забезпечення прийнятного рівня рентабельності діяльності) і стратегічних цілей підприємства (зростання його вартості) [1].

Існують два основні методичні підходи до формування обсягу операційного прибутку підприємства. Згідно з першим, основу формування прибутку становить плановий обсяг виробництва і реалізації продукції з урахуванням ресурсних можливостей підприємства та місткості відповідного ринку, на якому вона має продаватись (цей метод планування прибутку визначається як «ресурсний») [2].

Згідно з другим підходом, основу формування прибутку становить планова потреба у фінансуванні за рахунок цього джерела основних напрямів стратегічного розвитку підприємства у передбачуваному періоді (цей метод планування прибутку визначається як «цільовий»). Але цей метод планування може бути використаний за умови, що вся вироблена підприємством товарна продукція може бути повністю реалізована (тобто ринкових обмежень щодо попиту на неї немає), а рівень цін продажу дає змогу забезпечити рентабельну операційну діяльність.

На жаль, сучасний стан економічної діяльності більшості виробничих підприємств не дає їм змоги максимізувати обсяг виробництва і реалізації продукції як за ринковими обмеженнями (низьким рівнем попиту), так і за рівнем собівартості (який не дає

можливості встановлювати сприятливі для покупців ціни і нарощувати її збут).

Основна вимога максимізації прибутку полягає у прибутковості кожної одиниці випуску, а виробництво додаткової продукції збільшує обсяг на величину граничних витрат, але одночасно підвищується і загальний дохід – на величину граничного доходу.

Якщо граничний дохід більше граничних витрат, прибуток підприємства підвищується, але гранична максимізація ще не досягнута і підприємство має можливість збільшувати обсяг виробництва. Як тільки граничні витрати будуть перевищувати граничний дохід, зростання узагальненого прибутку сповільнюється, а збільшення випуску продукції стає збитковим.

Таким чином, величина прибутку досягає максимуму за такого обсягу випуску продукції, при якому граничний дохід дорівнює граничним витратам [3].

У процесі формування прибутку підприємства важливе місце займають методи управління, під якими розуміють способи виконання функцій управління. Методи управління в теоретичному аспекті є способами і прийомами впливу керуючої системи на керовану на різних рівнях і ланках управління (підприємство, підрозділ, служба тощо), а в прикладному аспекті – сукупністю способів і прийомів для досягнення місії організації та її цілей.

Отже, основними завданнями управління формуванням прибутку підприємства є:

- забезпечення максимізації розміру прибутку, що формується, і який відповідає ресурсному потенціалу суб'єкта господарювання;
- забезпечення оптимальної пропорційності між рівнем прибутку та рівнем ризику та підтримка конкурентоспроможності у довгостроковому періоді;
- забезпечення ліквідності підприємства та його платоспроможності, а також підтримка інвестиційної привабливості постійного збільшення ринкової вартості підприємства.

Інформаційні джерела

1. Николишин С. Є. Прибуток підприємства та особливості управління ним. Молодий вчений, 2019. № 2 (42). С. 299-303.
2. Галушка О. Р. Особливості формування прибутку підприємства. Управління розвитком, 2020. № 14. С. 131-134.
3. Бабич М. С. Максимізація прибутку підприємства та його роль у процесі відтворення. Вісник Хмельницького національного університету, 2017. № 2, Том 1. С. 22-25.